

حریت فکریه

ممالك عثمانیه ایچون سنه لکی ۴۰ آلتی آیلنی ۲۵ غروشد
ممالك اجنبیه ۱۲ ۷ فراغدر

آبونه شرائطی:

عمل اداره سی: باب عالی جاده سنده
یکی عثمانلی مطبعه و کتبخانه سی

— سرزده می ادبیاتله اشتغال ایدیورسکنز ؟

— اوت بعض کنچارک ، املا ولسان خطالرینی تصحیح ایدیورم

— اوبله ایسه دهشتلی ایشیکنز اوله جق !

مسائل ملہ

تورکلر وروملر

ایشته ، بیر قاج هفته دن بهری ، افکاری بك زیاده
اشغل ایدن حاد بیر مسئله مهمه و معضله :
تورکلر روملری یوقوت ایدیورلر .
تورکلر روملری هجرته مجبور ایدیورلر .
و نهایت ، تورکلر ، اسکیدن اولدوغی کبی ، روملری
سومبورلر و ایسته میورلر . بوفریادرلر ، ایستانبولدن
باشلا یهرق پاریسه قادار بوتون مملکتلری دولاشیور ،
و فقط تأثیرنی اک زیاده یونانی غنیمتله معهود نان
غنیمتله کوستیریور .

حتی بطریق افندی حضرتلری کمال تأثرلرندن
— ادعا اولوندیفته کوره — بوسنه باشلا یاده حضرت عیسی
علیه السلامی یکیدن دیر یاتمه مشرلردر . بوقی الحقیقه
بو یوک بیر حادثه در . بونکله رار بطریق افندی حضرتلرینک
صیق صیق روسیه سفارتخانه سنه زیارت ویرمی مسئله نک
بیر قاندها مهم اولدوغی اوانه و اثبات ایتکده در .

بطریق افندی حضرتلرینک بعض مراسم دینی
اهل ایتهمی ییز مسلمانلره قعاق ایدر بر مسئله ده کیلدر .
مشارالیهک فلان و یا فلان سفیری زیارت ایتیمده بر
مسئله سیاسیبه در . سیاستله اشتغال ایتیمک مسلیکمزک
خارجنده در . و هرکک سیاسیانه اشتغال ایتیمک مملکتیمز
ایچین مضر عد ایدنلر دتیز . بنسأ علیه بو جهتلری قاله
یله آماجیغز . فقط مسئله یی دیگر نقاط نظر دن موضوع
بحث ایتکدن ده صرف نظر ایدمه مجیز . زیرا بومسئله
نک فی الحقیقه کوکندن حل ایدیله جک زمانی گلشدر .

قدیم یونانیلرک بو یوک بر فضیلتلری واردر . مدنیت
و علوم جدیده نک واضع لیدر . بونی تسلیم و بوندن
دولایی کندیلر نی تحیل ایدرز . بیر فضیلتی انکار ایتیمک
قدرداناسلتنی ارتکاب ایتیمز . اساسی دوغری اولماسه
یله « بو کوکنی روملرک ، او قدیم هاتلرک اخفادی

اولدوقلری بولونده کی ادعایر نی رده لزوم کورمه یز .
چونکله بو ، ییزم دعوا مزده بیر شاهد وظیفه سی
کورده مز . ییزجه ، علومدن ، صنایعدن ، ادبیاتدن .. الخ
اول بر حقیقت واردر : یاشامق قاوناسی .

دنیا ده هیچ کیمنسه یوقدر که علم و فضیلت خصوصنده
مادونی بولندوغی هر هانکی بیر شخص ایچین اولومی
قبول ایتسین . یاشامق مسئله سنده هرکک حق مساویدر .
اوراده عالم و جاهل ، مدنی و بدوی یوقدر ؛ و یالکز
یاشامق ایستیان مخلوقلر واردر . روملرک قدیم بر
مدنیتلری اولماسی اونلره یاشامق و تورکلرک بویه بیر
مدنیتلری اولماسی بونلره نولمک اضطراری بخش ایتیز .
اکر او یله اولسه یدی ، اوروپا نک ترقیات حاضره سندن
محروم اولان یونانیلرک اریمنه سی لازم کلردی . حال بوکه
امر بر عکسدر ؛ و توجه یونانیلر اورپا نده زیاده یاشامیه
کندیلرنده حق و استحقاق کوریورلر !! شواله ده عینی
دعوائی ییزم ده کوتهمه مز هیچ بیر مانع یوقدر . بیر
وطنک اولادی اولدوغمز کلتجه : مع التأسف اعترافه
مختور زک آرتیق بویه دوشونمک ایچین نه امکان واردر نه ده
اسباب . مسئله زانلده کی شاعت و فجاجعتلری دوشوندو کجه
توبلریمز اور پریور ؛ و او محاربه انا سنده دشمن اور دولری
طرفدن کورمیدیمکز حقارتلری ، وطن قارداشی عد
ایتدیمکز او چلی و مدنیت قدیمیه نسبت ادعا ایدن
روملردن کوردیمیزی دوشوندو کجه حس ایتدیمکز
ده شترلردن کوزلریمز فال طاشی کبی آجیلور .

اوروملرکه بو کون ایستانبولده ، کوزلریمزک اوکنده
یونان علامتی تحیل ایتکده . و یونانک کسب قوت ایتهمی
ایچین هیچ بر فرصتی فوت ایتهمکده درلر ؛

او روملرک ، اک مقدس و سهیملی کونلریمزده
باراغزنی آیقارلی آلتنده بیروا چکنمه مکده درلر ؛ ییز
اونلره بعدما ناصل قارداشی و وطنداش دهبیلریز .

اعلان مشروطیتی متعاقب ییز روملری قوجاقلارکن
اونلر ییزم کوزلریمز یونان باراغنی صوقدیلر .

او کندن و بوزار انچندن کچر کن بردفعه حق واسون خاندان
عثماني به عرض احترام ايتديلر می؟

یونان خاندان قراييسندن و بطرقيخانه محافلندن
باشلايان بو عداوت وعدم تزل ك سفلى طبقه قادر
انتشار ايتشدر . حتى اناطرلى ده روجه قونوشماسنى
بيلمه ين بير اورتودوقس بيله بوالقات ايليساندهن
حصه سنى ايتشدر .

عصرلردن برى دوستلق ووطنداشلق ماسكسى
آلتنده دوام ايدين بو عداوت صولك بحاربه ده تاثيرى تمامآ
وبوتون فحاجتيله كوسترمشدر .

كنديسنى بك اعلا طائيدىغ ، ك زياده تورك محي
اولدوغنى ادعا ايدين ، ايزمير متره بوليدى خريستوسموس
افندى پاسقاليا بوتورسونده علناً يونان قرالى يوركى به
دعا ايتهمدى؟

تورك محي بويله اولونجه ياغير محب اولانلر نه لر يايور
ونهلر دوشونتيورلر؟ شو حالده مادامكه بطريق افندى
حضر تارندن اعتبارآ بير روم دبليجيسنه قادر هر كس
توركلك آمان ويرمز دشمنى در ومادامكه بوتون دنيا دكى
روملر پترانس ايمپراطورلغنى بيكدين احبسا ايتك غير يله
سوزاندرلر؛ وبوفكر ك حصول بولماسى بيز توركلك اولومى
ديمكدر؛ آرتيق بيزم ايجين روملرى سونوك واولنلرى
وطنداش عد ايتك امكان خارجنده در . تاقيه دوشدى
كل كوردنى!

حكومت وظيفه سنى اعتباريله هر كسه سيانآ معامله
ايتمه مجبوردر؛ ويا عجزه وظيفه سنى ايتا اتمه ش اولور.
فقط بيز احقانه شيعه محبت طرفدارى ده كيلز . روملرى
سوميز واولنلر لطف ايله وخير خواهانه معامله ايدهميز.
فى الحقيقه جبر وشدت كوسترمك وتعرض ايتك بيزم
جوانمردلر كمزه و تربيه مزه موافق اولمادىغى ايجين بويوله
يورومه بجز . فقط تعرض وتحقير اولماق شرطيله
نه قادر مشكلات وارايسه هيسنى كوسترمه بجز . وجدانى
اويانمش وتهلكه ينى كورمش اولان تورك ملتلك فربادى
بودر :

اعلان مشروطيتى متعاقب بيز قوتلى براتحاددن بحث
ايدركن اولنر بانق عثماني قادار عثماني اولدوقلرى اعلان
ايتديلر .

اعلان مشروطيتى متعاقب بزعثمانلىنى تقويه ايتك
ايستركن روم غزته لرى روم مبعوثلرى كريدى يونانستانه
ويركله كمزى علناً توصيه ايدىيورلردى . نهايت ك زياده
كندى مبعوثلرينك اصرارى اوزرينه عثماني اردوسنه
قبول اولونان روملر ك پادشاهه وسانجاغ ، صادق قالاچقرينه
دائر ايتدكلرى يعنى اونوتهرق عثماني اردوسنه خيانت
ايتديلر . ايدهميلرده مطلقاً موفق اولامايانلردر .

يونانك رسمى اردوسندن كورديكيمز تعرضلر ،
وطنداشلر يمز اولان روم اهالى وعسكرلك سباعانه اجرا
ايتدكلرى وحشتلر وشاعتلر ياننده كورونمىدى بيله .
شيمدى بوتون بونلر كوزلر يمز او كنده وقوع بولمش
وهنوز آجيدى يوره كردن جيقمماش ايكن وبهرى
طرفه هر كون بريكى حقارتله بيزى يارالامقدملر ايكن بيز
روملره آرتيق ناسيل اعتقاد ايدم بيلير ، اولنر ناصيل
قارداش ديه بيليرز . بويله بير دعوائى صميانه پايسه ق
(هاى آشك توركلر!) ديه ك اول بيزه روملر كلومى؟
يو . . ق . آرتيق اولور . ديشلريله بيزى ايصيران
بير اغزى بوندن صوكرا اوپهميز .

ايتانيولك فتحى متعاقب قيصرلك سيله خرسه بانلره
ابذل ايتديكى مساعده ينى حضرت فاتح احسان ايدركن
يكي بطريق (غناديوس) ك رياستى ايتده اجتماع ايدين
روم صناديدى توركلكر ايجين ايدى بردشمنلك يعنى
ايدىيورلردى . بو اجتماعدن اعتبارآ هر وسيله دن استفاده
ايديلهرك توركلك فنا اولدوقلرى روملره القسا والقاح
ايديلدى . وعاقبت مقصد نه لده ايديلدى . بدايتسه ،
قوتلى اولان توركلكر ايجين بونلك هيچ اهميتى بوقدى .
فقط توركلكر ضعف كلاجه تاثيرى ايتكى قات كوستردى .
يونانستانك يكي تشككندن صوكرا دنيا لك هر طرفه
زيارت و برن يونان خاندان قراليسى هر زمان كوزومزك

صاحبِ ظہور

و

مؤلفی

- ۲ -

مؤلف محترم مک کریدہ کیتمسی محافل منورہٗ محلہ ایچون موجب سرور بروقمہ و مابینجہ بادی تلاش برحادثہ صورتندہ تالی اولندی. حتی استانبول غرتلی موصی الہک وفات ایلدیکی اعلان ایتمک اورتدن غائب اولسنت مابیتی تحفیف ایتمک چالیشدیلر .

کرید اوزمان ۴۳۱ اغتاشاندن قورتلش و مرحوم شاکر پاشانک مساعی اصہ الاحابروریسلہ یکی بردورہ اسودکیہ قدم باصمش ایدی .

لسمی نیک معنویاتی، غرامیات وطنہ مشبوع اولدیفندن جزیرہ نیک اوغرامقندہ بولندی مصابب سیاسیدن صوک درجده متأثر بولبور و بوکا پناکہ چارہٗ نجیاتی معارف و سویہ اسلامیہ نیک حب وطن ایله متناہب برصورتندہ اعتلاسنده کوریوردی. قوجہ کریدی، رتب و مناصبی، مال و مالی استحقاق ایدہ نیک بوامنیہ نیک حصولی ایچون

سادہ بر «ملم» اولدی. تدریس ابتدایی علوم و فون عالیه ایله برطرفدن جوال بروحیتہ و حار و وجدان ملی بہ

مالک اولان شہان مملکتہ فیوضات صاجیور، دیگر طرفدن غایۃ الغایاتی اولان انقلاب عمومی فکری نی حاضرلاق

ایچون صنوف اہالی بہ تمام صورتیلہ اجتہادات موجودہ بہ ضریہ اووردرق یکی اساسلر، یکی فکرلر و یکی حسلر

ایلا دینہ خادم بوللر آجیوردی. الہ بیسوک همی مرکز ولایت اولان حایہدہ بردار الفون شعبہ سی تأسیسی اولدی.

مکتب ملکیہ پروگرامہ موافق اولہ رق تأسس ایدن بودار العرفاندہ تدریسات حریت بخش برسرستی ایله اجرا اولیور. و پانچدہ انکشافانہ امکان اولسان افکار

تجدد پرورانہ، بوکریدلینک اثر فداکاریسلہ اورادہ مساعد

بترہ مرکون علنا و خفیاً خیانت و حقارت ایدن روملری ایست. میورز. اولرہ وطنداش نظریہ باقامایاجغز. اولر الہ بو بوک داخلی دشمنمزد. بناء علیہ رضالریہ مملکتتمزدن چیقوب کیتسونلر. زیرا بوکون بوملکتک صاحبی بترز. قونیمزده سیلان و جیان بسلاہہ میز. بطریق افندی حضرتلری دہ بطریق خانہ سی آیتنہ نقل ایتسین! بونایلیک مرکزی اولان آیتنہ رو. بطریق کی ایچین الہ کوزل بیر مرکز اولمایہ لایقذر. و اورادہ کندیلری تعجیز ایدہ چک کابوسی رؤیاری اصلا کورولمز.

روم بطریق خانہ نیک معهود قاپوسی قبالی دوردجہ و متوفی بطریق فیغارو غرتہ سی مخبرینہ سویلش اولدوغی سوزلر [*] خاطر میزدہ باقی قالدجہ بطریق خانہ ساکنلری اصلا شایان اعتماد ایدہ میز. و یکدیگریہ بو قادر اعتقادسز نظریلہ باقان انسانلرک بر ارادہ بولونماسی ہر ابکی طرفک حضور و استراحتی سلب ایدہ چک برقصہ در. بناء علیہ اگر غرتہ میز بیر سیاسی غرتہ اولسہ ایدی شخصہ و افعالہ نیک زیادہ حرمکار اولدوغز طلعت نیک افندی نیک صوک حرکاتی استحسان ایتمہ بہ جسارت ایدردک. حکومت وظیفہ سی ایفا ایتسین، فقط اولک یانسنہ ملتدہ وظیفہ سی ایفا ایدہ چکدر .

بترہ، برتورک اولق حیثیتیلہ، وطنداشلر میزدہ ایدہ چکمز صوک خطاب شودر :

دشمنلریکنز خارجدہ دہ کیل وطن داخلندہ در . اولر، ایچین ایچین سیزک فاکتیزی امیور و بوقان ایله سیزی بوسبوتون، دری و کیکیلریکنز، بومق ایچین کسب قوت ایدیورلر. اقتباسکیزی تضعیف ایدیکنز . هیچ بیر فردہ قطعاً تعرض فکری بسلاہہ مکسزین، حیانتکیزی قورتارمق ایچین دشمنلریکنز عینی سلاہلہ مقابلہ ایدیکنز. زیرا بو، حیات و مات قاوغای در .

[*] جلال نوری بکک مقدرات تاریخہ سنہ مراجعت . قیلچ زادہ

حق